

Saariston osayleiskaavaan liittyvät vuorovaikutustilaisuudet

Annina Stadius / Benjamin Åkerblom 2014

Saariston osayleiskaavaan liittyvät vuorovaikutustilaisuudet

1	Johdanto	s. 5
2	Espoon Kaupunkisuunnittelulautakunnan laivaseminaari Tukholmaan	s. 7
3	Kysely ACSI-leiriläisille	s. 9
4	Lautakuntien yhteisseminaari	s. 11
5	Otaniemen luentotilaisuus	s. 13
6	Saariston-, rannikon- ja vesistöalueiden seminaari	s. 15
7	Espoo saaristo-osakuntana	s. 17

VIREILLÄ OLEVAT OSAYLEISKAAVAT

Saariston osayleiskaava

Bergö - Stora Bodö - Fridheminkallio osayleiskaava

VAHVISTETUT OSAYLEISKAAVAT

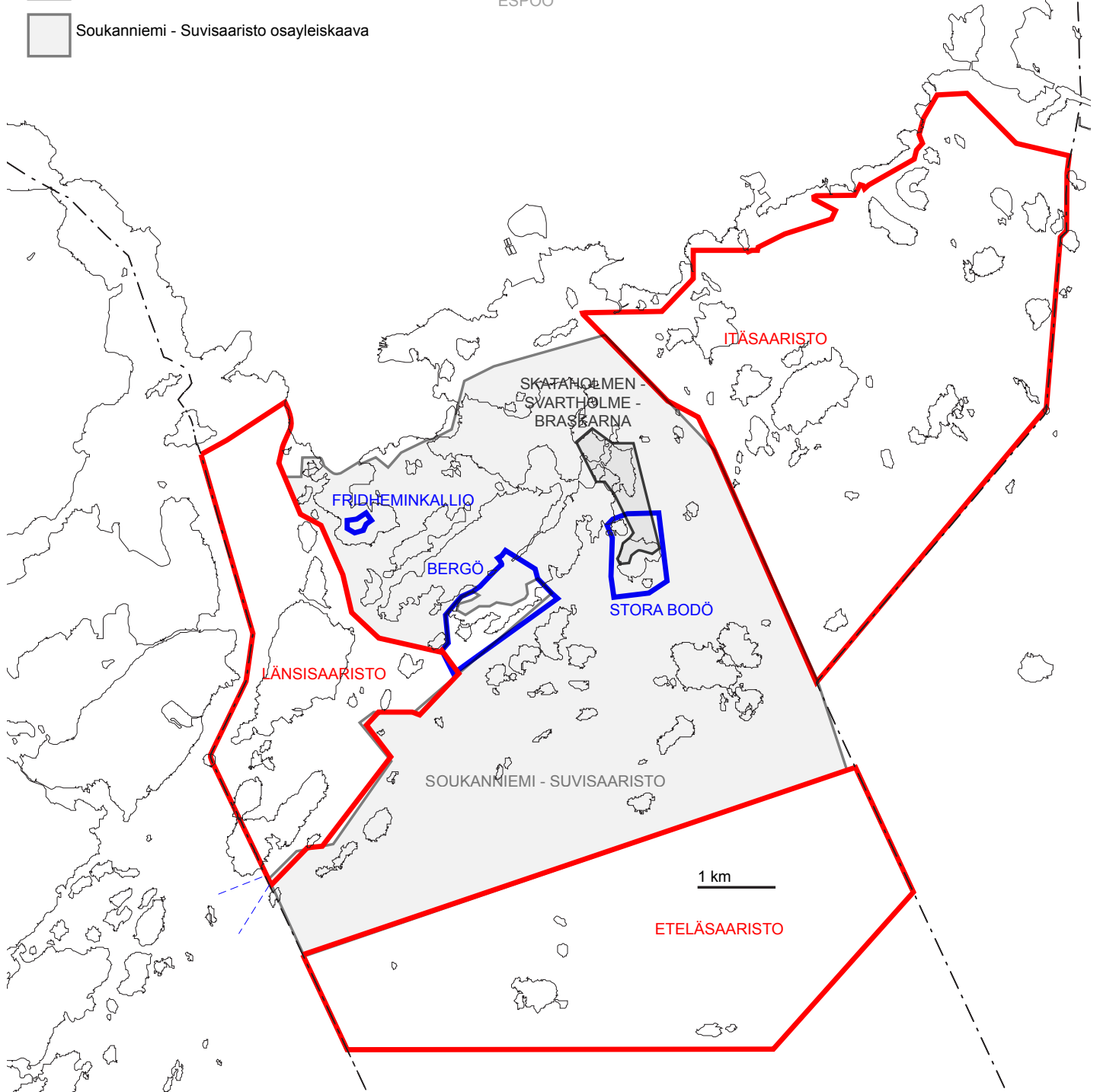

Skataholmen - Svartholmen - Braskarna osayleiskaava

Soukanniemi - Suvisaaristo osayleiskaava

ESPOO

1 Johdanto

Espoon saariston osayleiskaavan maantieteellinen alue sisältää kolme aluetta, jotka ovat etelä-, itä-, ja länsi-saaristo. Osayleiskaava-alueen kokonaispinta-ala on 3000 hehtaaria, josta maapinta-alaa on noin 505 hehtaaria. Saaria Espoossa on yhteensä yli 160 ja kaava-alueella niitä on noin 80.

Tähän raporttiin on kerätty Espoon saariston osayleiskaavan vuorovaikutustilaisuuksien yhteenvedot. Tilaisuudet ovat olleet sisällöltään erityyppisiä ja niitä on pidetty yhteensä viisi:

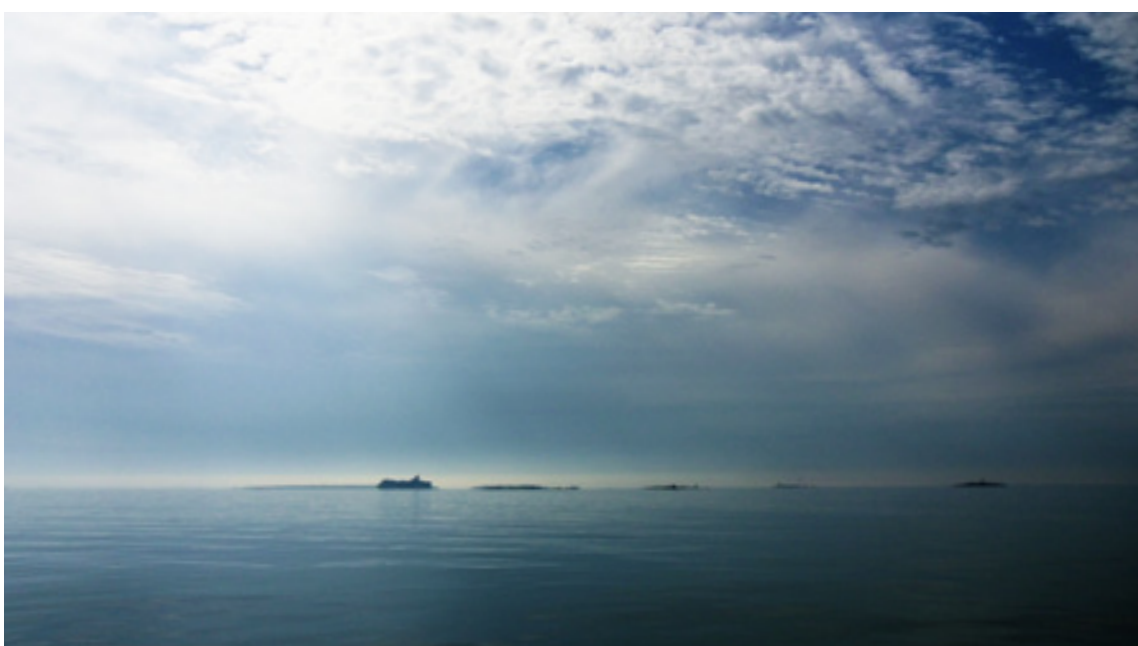
1. Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnan laivaseminaari Tukholmaan 11.–13.8.2011
2. Kysely ACSI-leiriläisille 24.–31.8.2011
3. Lautakuntien yhteisseminaari 26.1.2012
4. Otaniemen luentotilaisuus 24.2.2012
5. Saariston, rannikon ja sisävesistön seminaari 4.6–5.6.2012

Saaristovene Ilves
kesällä 2012

Pentalan saaristomuseo

Risteilylaiva

2 Espoon Kaupunkisuunnittelulautakunnan laivaseminaari Tukholmaan (11.-13.8.2011)

Espoon Kaupunkisuunnittelulautakunnan laivaseminaarissa käsiteltiin seuraavia kysymyksiä: Mitä on tulevaisuuden merellinen rakentaminen Espoossa? Miten Espoon saaristoa ja rannikkoa kehitetään?

Seminaarissa todettiin, että merellinen Espoo ulottuu saaristosta aina mantereen rantaviivaan saakka. Käytiin läpi, mitä toimintoja saaristossa tällä hetkellä on. Puheenaiheina olivat myös tulevat ja olemassa olevat osayleiskaava-alueet ja todettiin, että saaristossa tullaan käynnistämään osayleiskaavatyö.

Toivomuksena esitettiin, että yleiskaavayksiköstä tuodaan lautakuntaan esitys, jossa kuvataan mitä on tekeillä ja suunnitteilla tällä hetkellä. Lautakunnassa voitaisiin keskustella yhdessä mitkä tulevat olemaan Espoon merellisen suunnittelun painopisteet. Elinkeinopoliittisia painopisteitä ovat toimintojen kehittäminen, saariston yhteydet, mahdolliset satama- ja vene/venepaikkatoiminnot, vuokrattavat saunat, urheilu, virkistys ja julkinen liikenne ja erilaiset järjestettävät tapahtumat.

Yhteenveto seminaarin pääasioista:

- saaristo on yhteinen ja kuuluu kaikille; saaristoon tai osaan saarista on pääsy kaikille asukkaille
- yhteyksiä saariston ja rannikon välillä voitaisiin parantaa ja kehittää; siltojen toteuttaminen tärkeää
- uimarantojen, viheraittien, rantaraitin sekä muiden virkistämiseen soveltuvien alueiden säilyttäminen sekä kehittäminen
- saariston luonnontilaiset arvot sekä suojelunäkökulmat
- palveluja tarvitaan lisää
- erityyppisten saarien kehittäminen; jokaiselle saarelle luotaisiin imago ympärivuotinen käyttö ja toiminta; saaristoa pitäisi aktivoida.
- alueiden laajennus; mitkä alueet tulevat mahdollisesti tulevaisuudessa rakentumaan täyttömaalle?

Kaikki olivat avoimia visioinnille sekä toimintojen kehittämiseksi.

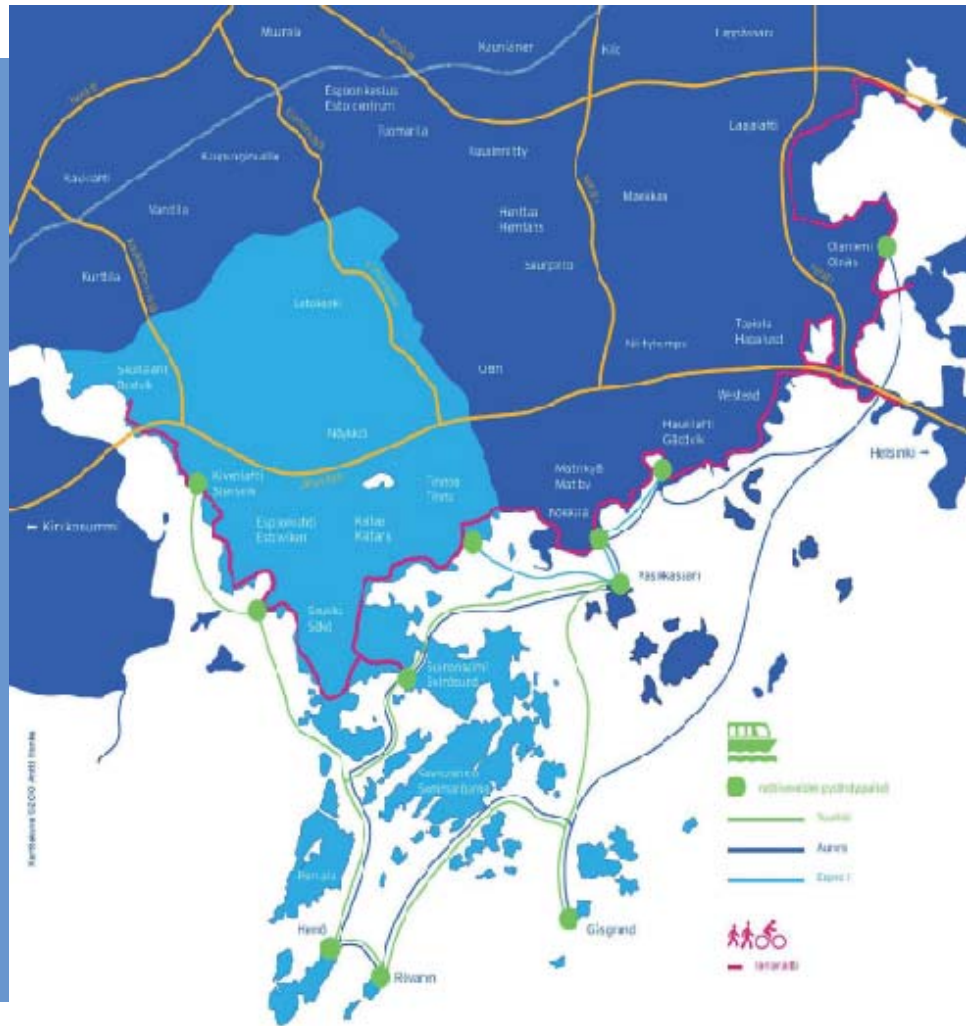
HOUSING

HOUSING

HOUSING

HOUSING

HOUSING

WHAT ARE THE FUTURE ACTIVITIES AND FEATURES?

**MARINAS
WATER PARK
CULTURE
ACTIVITIES
WATER MUSEUMS
CONCERTS**

**PUBLIC
PRIVATE
24 HOUR / 365
4 SEASONS**

**PUBLIC
PRIVATE
24 HOUR / 365
4 SEASONS**

3 Kysely ACSI-leiriläisille (24.-31.8.2011)

Aalto-yliopiston kansainvälisellä Aalto Camp for Societal Innovation, ACSI – leirillä laadittiin kysely Espoon saariston kehittämisestä. Leiri pidettiin elokuussa 2011. Tilaisuuteen osallistui yhteensä yli 60 henkilöä. Osallistujat vastauslomakkeessa oli perustiedot Espoon saaristosta. Kysymyksiä oli kaksi:

- 1) Visio Espoon rannikko- ja ranta-alueen kehittämistä varten
- 2) Mitkä on saariston tulevat toiminnot ja käyttötarkoitukset.

Vastauksien koonti

Kyselyn vapaamuotoisista vastauksista on koottu seuraava yhteenveto. Vastauksissa nousivat esiin seuraavat kehittämisteemat:

- erilaiset vapa-ajan toiminnot
- kesäasutus
- yhteydet merelle
- saaristosta nauttiminen vuoden ympäri
- saaristo on yhteinen ja kuuluu kaikille

Espoon saariston toivottiin kehittyvän alueeksi, jossa yhdistyvät saariston kauneus ja metropoli-alueen tunnelma. Saariston rakennuskanta koostuisi tulevaisuudessa uusista ja vanhoista vapaa-ajan ja vakituisen asumisen rakennuksista. Täydennysrakentamisessa on otettava huomioon tärkeiden luontokohteiden suojelu. Rakennukset eivät saa olla liian korkeita. Niiden tulee ominaisuuksiltaan sopia saaristomaisemaan. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että saaristo pitäisi suunnitella

orgaanisella ja innovatiivisella tavalla. Hän toivoi, että alueiden annetaan ajan myötä kehittyä omaan suuntaansa määritellyn kehyksen puitteissa.

Vastaajat toivoivat, että Espoon saaristossa olisi runsaasti virkistys- ja vapaa-ajan toimintaa ympäri vuoden. Kesällä uidaan ja purjehditaan. Talvisin hiihdetään ja luistellaan. Tarvitaan erilaisia hiihtolatuja ja luisteluaitteita. Vastaajat toivovat lisää venevajoja, venesatamia, veneilyyn liittyviä palveluja ja nousevaa siltaa purjeveneliikenteen helpottamista varten. Ranta-alueilla voisi olla myös risteilylaivoille satamia ja palveluita.

Espoon saaristoon tarvitaan hyvät joukkoliikenneyhteydet. Saariston tulee olla saavutettavissa ympäri vuoden.

Uusiksi toiminnoiksi saaristoon esitettiin muun muassa käsityöpajoja, ulkoilmakonsertteja, taiteilijoiden työhuoneita ja näyttelytiloja, erilaisia piknikpaikkoja, teatteritoimintaa ja popup-tapahtumia. Monipuolisen kulttuuritoiminnan toivottiin liittyvän Espoon historiaan. Tarvitaan ravintoloita, kahviloita, opastettuja retkiä ja veneiden vuokrausta. Vastaajat ehdottivat myös isoja uusia kohteita kuten esimerkiksi vesipuisto ja kelluva ulkoilma lava festivaaleja ja teatteriesityksiä varten. Muutama vastaaja ehdotti lisäksi meribiologiaan erikoistuvan tutkimuskeskuksen avaamista.

4 Lautakuntien yhteisseminaari (26.1.2012)

Lautakuntien yhteisseminaarissa käsiteltiin Espoon osayleiskaavaa varten kerättyjä taustatietoja, laadittuja selvityksiä, seudullisia ratkaisuja, esimerkkejä muualta, reittejä ja yhteyksiä. Alla on seminaarin tulosten yhteenveto suunnitteluperiaatteista ja kohteista.

Suunnitteluperiaatteet:

- Merellinen imago
- Monipuolinen ja rikas käyttö eri vuodenaikoina
- Saarten luonteiden profilointi
- Saariston avoimuuden lisääminen
- Saariston saavutettavuuden parantaminen
- Ristiriitaisuuksien ratkaiseminen
- Jatkuva kehittäminen

Priorisointikohteet:

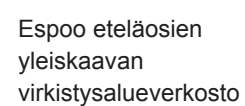
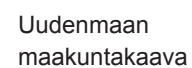
- Vierasvenesatama
- Virkistysaarien toiminnot ja niiden ylläpito
- Venesatamien lisäpaikat ja veneiden ympärivuotinen säilytys
- Veneilyn potentiaalin lisääminen
- Merellinen asuminen, palvelut ja rakentaminen

Myöhemmin työn alle tulevat kohteet:

- Uudet toimintamallit ja rahoitus. Hoitotoimenpiteitä vaativia alueita muutetaan yksityisrahoitteisiksi.
- Aktiivinen ylläpito ja muutoksiin varautuminen
- Uudet ratkaisut kuten yhteys merelle, liikkumisen ohjaus ja uudet toiminnot merkitään

Kaavaselostukseen tulee kirjoittaa suunnitteluperiaatteet ja kohteiden avulla saavutettavat mahdollisuudet auki selventävästi ja täsmentävästi.

Valmistettu 8.11.2006
Päivätty 8.11.2006

5 Otaniemen luentotilaisuus (24.2.2012)

Luentotilaisuuden aiheena olivat kaavoitushierarkia, kaavatasot, kaavamerkinnot, virkistys ja maankäyttö, merellinen Espoo, Espoon saaristo ja merialueet. Luennoitsijana oli Annina Stadius Espoo kaupunkisuunnittelukeskuksesta.

Luennessa käsiteltiin, mitä yleiskaava mahdollistaa ja mitä merkintöjä kaavassa on ranta-alueella. Näitä ovat mm. loma-asutusalue, ryhmäpuutarha-alue, virkistysalue, luonnonsuojelualue ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö.

Esimerkkinä olivat Espoon eteläosien yleiskaavan virkistysalueet. Espoon saariston osayleiskaavatyöstä kerrottiin, mitä töitä ja tutkimuksia on tehty sekä kuvattiin, minkälaisia tarpeita merellisellä Espoolla on. Yleiskaavan virkistysalueverkosto kattaa 500 metrin vaikutusalueella lähes koko Etelä-Espoon. Jokaisella espoolaisella on virkistysmahdollisuus kävelymatkan päässä kotoaan.

Maakuntakaavassa on esitetty aluemerkinillä laajat, yhtenäiset ja virkistyksen kannalta merkittävimmät alueet ja tärkeimmät viheryhteydet. Kaavassa on merkitty virkistyksen kannalta tärkeimmät saaret virkistysalueeksi. Pääkaupunkiseudun virkistyksen ja loma-asumisen kannalta merkittävä rannikko- ja saaristovyöhyke on osoitettu kaavassa.

Meri, rannat ja saaristo muodostavat tärkeän virkistyskokonaisuuden Espoossa. Mannerranta-alueet reitteineen, rantapuistoineen, satamineen ja pienempine venevalkamineen ovat saavutettavissa ilman venettäkin. Espoon rantaraittihanke on saanut jo valtakunnallisestikin arvostusta. Virkistykseen on osoitettu alueita lukuisista saarista.

Saaristo-, rannikko- ja vesistöalueiden seminaari

4.–5.6.2012, Kuopio

Ote seminaarin kutsusta

Ilmakuva, Iso Vasikkasaari, Buguholm ja Pitkäsaari

6 Saariston-, rannikon- ja vesistöalueiden seminaari (4.6-5.6.2012)

Työ- ja elinkeinoministeriö järjesti vuosittaisen Saariston, rannikon ja sisävesistön seminaarin Kuopiossa 4.6–5.6.2012. Paikalle oli kutsuttu saaristokuntien ja saaristo-osakuntien, rannikko- ja vesistö kuntien sekä maakunnallisten organisaatioiden edustajat, valtion viranomaiset, kylätoimikunnat, aiheesta kiinnostuneet organisaatiot ja saaristolaiset. Tavoitteena oli keskustella Suomen saaristo-, vesistö- ja rannikkoalueiden yhteisistä ajankohtaisista asioista.

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa saaristopolitiikkaa laatimalla toimenpideohjelman, jolla pyritään hyödyntämään saaristoalueita, merta ja vesistöjä. Toimenpideohjelman painopisteet ovat kunta- ja aluepolitiikka, elinkeinot ja työllisyys, vakituinen ja vapaa-ajan asuminen, liikenne ja tietoliikenneyhteydet sekä ympäristö, luonto ja kulttuuri.

Kuopion yleiskaavoituksessa on saavutettu loma-asuntojen toteutuminen laajan saaristokaupungin rakentamisen myötä. Saaristokaupunki on suunniteltu 14000 asukkaalle. Ensimmäisen kymmenen vuoden aikana se toteutetaan 7000 asukkaalle. Noin 6000 uutta kotia rakennetaan enintään 500 metrin etäisyydelle rannasta. Oma ranta tulee olemaan noin 700 kodilla. Lähtökohtana on se, että asukkaat otetaan mukaan suunnitteluun. Saaristokaupungista on kerrottu kaupunkilaisille torilla. Käyttäjälähtöisesti toteutetun suunnitteluprosessin avulla asukkaat saadaan sitoutumaan hankkeeseen. Tällöin syntyy vähemmän vastustusta.

Savonlinnan pinta-alasta 40 % on Natura- aluetta. Kaupungin kaikilla rannoilla on rantayleiskaava, joka määrittää yhden loma-asunnon kilometriä kohden. Rantaviivan pituus noin 4000 km ja loma-asuntoja on noin 4286 kappaletta. Kaupungissa on paljon losseja: kaksi yleisillä ja seitsemän yksityisillä teillä. Haasteena on saada rakennuttajia, koska rakennusten neliöhinta on yli 4000 €/m². Keskustan tärkeimpiä kehittämishankkeita on syväsataman toteuttaminen. Tarkoituksena on toteuttaa kevyen liikenteen väylä. Toiveena ovat näkötorni ja kasinotoiminnan laajennus.

Maakunnan yhteistyöryhmässä ovat edustettuina maakunnan liitto ja sen jäsenkunnat, valtion aluehallintoviranomaiset ja maakunnan kehittämisen kannalta keskeiset työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt. Yhteistyöryhmän tehtäviin kuuluu käsitellä merkittäviä hankkeita maakunnassa ja antaa niistä lausunto rahoituksen myöntävälle taholle. Merkittävä rahoittaja on Euroopan aluekehitysrahasto. Päätöksiä ohjaa EU 2020-strategian painopisteet, kestävä, älykäs ja osallistuva kasvu. Euroopan aluekehitysrahastosta saadut rahat käytetään innovointiin, tutkimukseen, digitaalistrategian, pienten ja keskisuurten yritysten tukemiseen ja vähähiiliseen talouteen.

Lilla Ådholmen

Rakennus Espoon
saaristossa 2012

Svartholmenin telakka

7 Espoo saaristo-osakuntana

Valtioneuvosto hyväksyi 15.12.2011 uuden asetuksen saaristokunnista ja saaristo-osakunnista, jolloin myös **Espoo nimitettiin saaristo-osakunnaksi neljäksi vuodeksi.**

Suomessa on yhteensä kahdeksan saaristokuntaa ja 37 saaristo-osakuntaa. Espoossa saaristoa koskevia säännöksiä sovelletaan saariin, joihin ei ole kiinteää tieyhteyttä sekä Suvisaaristoon.

Saaristolaki velvoittaa kaikkia viranomaisia ottamaan huomioon saariston erityisaseman toiminnassaan. Saaristokunnat ja saaristo-osakunnat ovat saaristoalueita, joihin kohdistetaan saaristopoliittisia toimenpiteitä.

Merellinen Espoo kuuluu erikseen päätöstä vaativiin suuriin, koko Espoota hyödyttäviin hankkeisiin. Espoon kaupungin valtuustosopimuksessa kaudelle 2013–16 on sovittu, että kaupunki laatii merellisen Espoon kehittämissuunnitelman.

I ♥ merellinen Espoo

